

1. [Η Μινωική Κρήτη](#) (βιβλίο σελίδες 115-116)

Πώς έγινε η Κρήτη μεγάλη ναυτική δύναμη;

Η Κρήτη βρίσκεται στο κέντρο της Μεσογείου και γι' αυτό κατάφερε να γίνει μεγάλη δύναμη. Ο πολιτισμός που ανέπτυξαν οι κάτοικοι του νησιού πήρε το όνομά του από τον μυθικό βασιλιά Μίνωα και λέγεται μινωικός.

Η Μινωίτες πουλούσαν τα προϊόντα που έβγαιναν στη γόνιμη γη του νησιού τους σε πολλά μέρη της Μεσογείου, και πέρα από αυτήν.

Οι πόλεις της Κρήτης δεν ήταν κλεισμένες μέσα σε τείχη, γιατί κανένας εχθρός δεν τολμούσε να τους επιτεθεί. Έτσι δημιουργήθηκε η μεγάλη «μινωική θαλασσοκρατία». Η δύναμη και ο πλούτος της Κρήτης βγήκαν στην επιφάνεια όταν ο Άγγλος αρχαιολόγος Έβανς ανακάλυψε την Κνωσό.

[Μαθαίνω να μελετώ τους ιστορικούς χάρτες \(μικρός οδηγός\)](#)

- Παρακολουθώ τα βίντεο του μαθήματος

[Η Μινωική Κρήτη](#)

[Η Μινωική Κρήτη | Ο Μινωικός πολιτισμός](#)

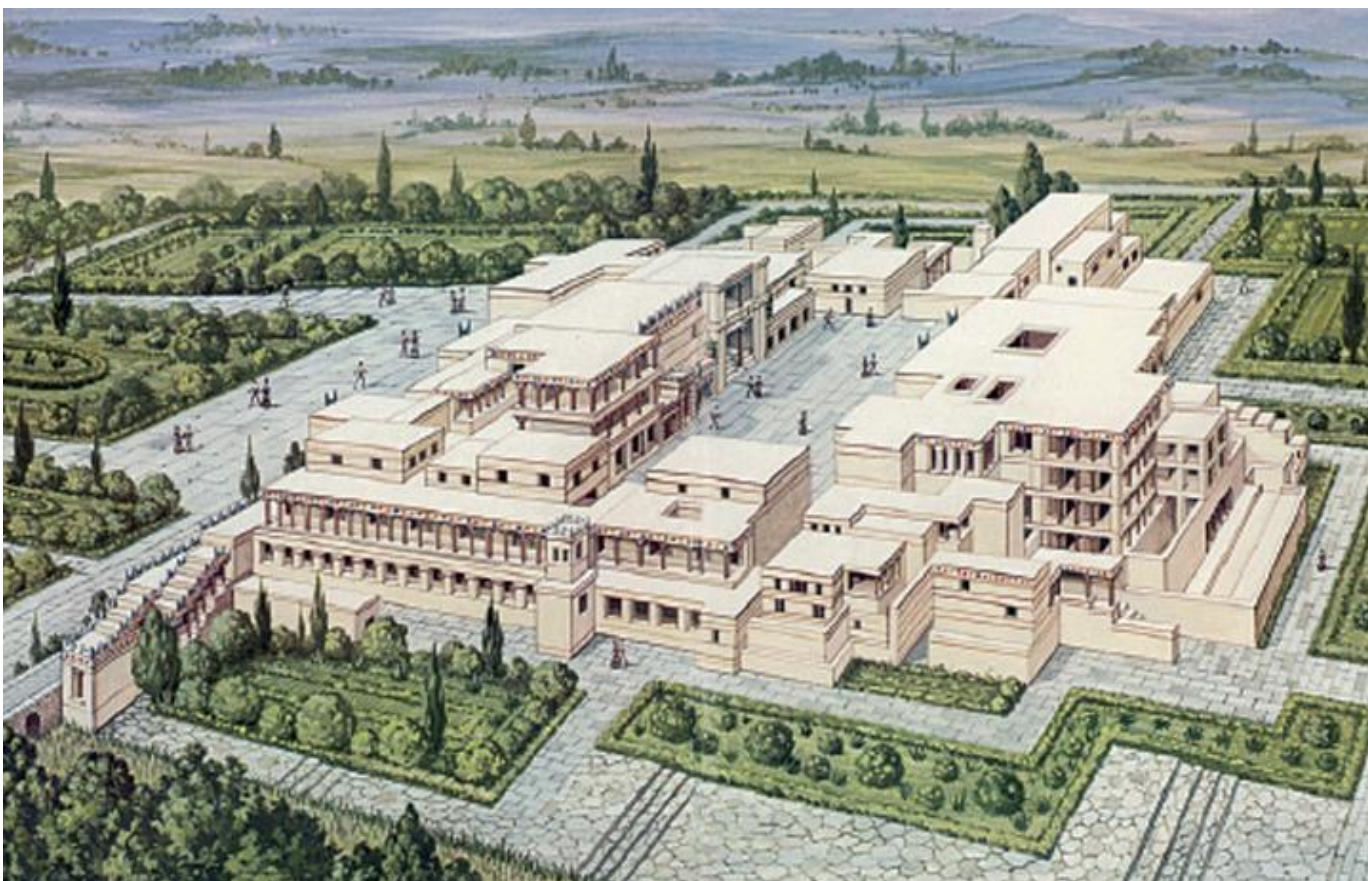
[Μινωική Κρήτη](#)

- Μαθαίνω παίζοντας

[Η Μινωική Κρήτη](#)

[Η Μινωική Κρήτη](#)

2. [-Το ανάκτορο της Κνωσού \(σελίδες 117-119\)](#)

[Η Μινωική Κρήτη... αναπαράσταση της Κνωσού](#)

➤ **Ποιες ήταν οι μεγαλύτερες πόλεις στη Μινωική Κρήτη;**

Οι μεγαλύτερες και σπουδαιότερες πόλεις της Κρήτης ήταν η Κνωσός, η Φαιστός, τα Μάλια και ο Ζάκρος. Ήταν οργανωμένες πόλεις και η καθεμία από αυτές είχε το δικό της ανάκτορο. Όμως, το μεγαλύτερο και το πιο επιβλητικό από όλα ήταν το ανάκτορο της Κνωσού.

➤ **Γιατί ξεχώριζε το ανάκτορο της Κνωσού;**

Το ανάκτορο του Μίνωα στην Κνωσό ήταν μία μικρή πολιτεία και είχε σχεδιαστεί από τον Αθηναίο αρχιτέκτονα Δαίδαλο. Ήταν ένα συγκρότημα τετραώροφων ή πενταώροφων κτιρίων και είχε συνολικά 1500 δωμάτια. Το παλάτι είχε υδραγωγείο και σύστημα αποχέτευσης. Επίσης, ήταν περίτεχνα διακοσμημένο με εξαιρετικές τοιχογραφίες. Η αίθουσα του θρόνου ήταν από τα πιο καλαίσθητα δωμάτια. Στο ανάκτορο ζούσε ο βασιλιάς, ο αρχηγός όλων των κατοίκων του νησιού, η οικογένειά του και άλλα πεντακόσια άτομα με διάφορες ειδικότητες.

➤ Παρακολουθώ τα βίντεο του μαθήματος

[Το ανάκτορο της Κνωσού | Ο Μινωικός πολιτισμός](#)

[Το ανάκτορο της Κνωσού](#)

➤ Μαθαίνω παίζοντας

[Μινωική εποχή- το ανάκτορο της Κνωσού](#)

[Το ανάκτορο της Κνωσού](#)

3. [Η καθημερινή ζωή των Μινωιτών](#) (σελίδες 120-122)

Με λίγα λόγια

Οι Μινωίτες ήταν άνθρωποι χαρούμενοι. Αγαπούσαν τη φύση και τις διασκεδάσεις. Ασχολούνταν με το εμπόριο και το ναυτικό, αλλά και με τις τέχνες. Άλλοι ήταν ψαράδες, γεωργοί και κτηνοτρόφοι. Μερικά από τα προϊόντα τους τα έφερναν στις αποθήκες του ανακτόρου ως φόρο προς τον Μίνωα. Οι άντρες ντυνόταν απλά, ενώ οι γυναίκες φορούσαν κομψά και πολυτελή ρούχα. Οι γυναίκες ασχολούνταν κυρίως με το σπίτι και την υφαντική. Είχαν τα ίδια δικαιώματα με τους άντρες. Τα παιδιά γυμνάζονταν από μικρά και έπαιζαν πάλη, κυνηγητό, αλλά και επιτραπέζια παιχνίδια.

- Παρακολουθώ τα βίντεο του μαθήματος

[Η καθημερινή ζωή των Μινωιτών](#)

[Η καθημερινή ζωή των Μινωιτών | Ο Μινωικός πολιτισμός](#)

- Μαθαίνω παίζοντας

[Το ανάκτορο της Κνωσού - Η καθημερινή ζωή των Μινωιτών.](#)

[Η καθημερινή ζωή](#)

[Η καθημερινή ζωή των Μινωιτών- Άσκηση συμπλήρωσης κενών](#)

Τοποθετώ τις παρακάτω λέξεις στο ακόλουθο κείμενο

άνδρες αργαλειοί, γυμνάζονταν ζώμα κτηνοτροφία κυνήγι μελισσοκομία ναυτικοί ορόφους πάλη πέτρινα πολυτελή σκάκι υφαντική φούστες φόρος φύση χτενίζονταν

Οι Μινωίτες ήταν άνθρωποι χαρούμενοι. Χαίρονταν τη ζωή και αγαπούσαν τη και τις διασκεδάσεις. Ζούσαν σε καλοφτιαγμένα σπίτια, που είχαν έναν ή δύο , μεγάλα παράθυρα και αποθήκες. Πολλοί από τους άνδρες ήταν έμποροι και . Άλλοι ήταν τεχνίτες ή καλλιτέχνες. Άλλοι ασχολούνταν με το ψάρεμα, τη γεωργία και την . Η καρπερή γη της Κρήτης έδινε άφθονο σιτάρι, κριθάρι, ελιές, και σταφύλια. Ήταν επίσης πολύ ανεπτυγμένη και η . Ένα μέρος από τα προϊόντα τους το έφερναν στο παλάτι και το αποθήκευαν στις τεράστιες αποθήκες. Αυτό ήταν που πλήρωναν υποχρεωτικά στο Μίνωα. Όλοι οι άνδρες ντύνονταν απλά. Φορούσαν ένα μόνο μικρό ύφασμα τυλιγμένο γύρω από τη μέση τους, που λέγεται .

Αντίθετα τα ρούχα των γυναικών ήταν κομψά και . Φορούσαν φανταχτερές μακριές , κοντές ποδιές, λεπτά πουκάμισα, πανωφόρια κι εσάρπες. Βάφονταν και με φροντίδα, όπως και οι σημερινές γυναίκες. Στο κεφάλι φορούσαν καπέλα, κορδέλες και κοσμήματα. Ασχολούνταν με τις δουλειές του σπιτιού και με την . Σε όλα σχεδόν τα σπίτια υπήρχαν . Ύφαιναν υφάσματα μάλλινα και λινά, αλλά και υφάσματα πολύ λεπτά και διάφανα με ωραία σχέδια. Είχαν τις ίδιες ελευθερίες και τα ίδια δικαιώματα με τους . Έπαιρναν κι αυτές μέρος σε γιορτές, σε αγωνίσματα και στο . Τα παιδιά των Μινωιτών από μικρά. Έπαιζαν, όπως και τα σημερινά παιδιά, κυνηγητό και αλλά και παιχνίδια επιτραπέζια, όπως το ζατρίκιο, που μοιάζει με το σημερινό , πεσσούς και αστραγάλους.

4. [Η θρησκεία και η γραφή των Μινωιτών \(σελίδες 123-126\)](#)

Με λίγα λόγια

Οι Μινωίτες λάτρευαν τη Μεγάλη Θεά, που την έλεγαν και Μεγάλη Μητέρα. Ήταν η θεά της φύσης. Τη λάτρευαν στα ιερά των ανακτόρων, αλλά και σε σπήλαια και σε κορφές βουνών ή λόφων. Της έδιναν μορφή γυναίκας και έκαναν για χάρη της πολλές γιορτές. Η μεγαλύτερη από αυτές ήταν τα ταυροκαθάψια, όπου νέοι και νέες έκαναν ακροβατικές ασκήσεις πάνω σε ταύρους. Σύμβολα της θρησκείας των Μινωιτών ήταν τα ιερά κέρατα του ταύρου και ο διπλός πέλεκυς.

Σύμβολα της θρησκείας τους ήταν τα ιερά κέρατα του ταύρου και ο διπλός πέλεκυς.

ΕΝΟΤΗΤΑ 9-
Β.Ο ΜΙΝΩΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η πρώτη γραφή των μινωιτών είναι ιερογλυφική. Οι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν στη Φαιστό έναν δίσκο με τέτοια γραφή, τον δίσκο της Φαιστού, τον οποίο ακόμα προσπαθούν να αποκωδικοποιήσουν. Αργότερα οι Μινωίτες ανακάλυψαν μια πιο απλή γραφή την γραμμική Α.

- Παρακολουθώ τα βίντεο του μαθήματος

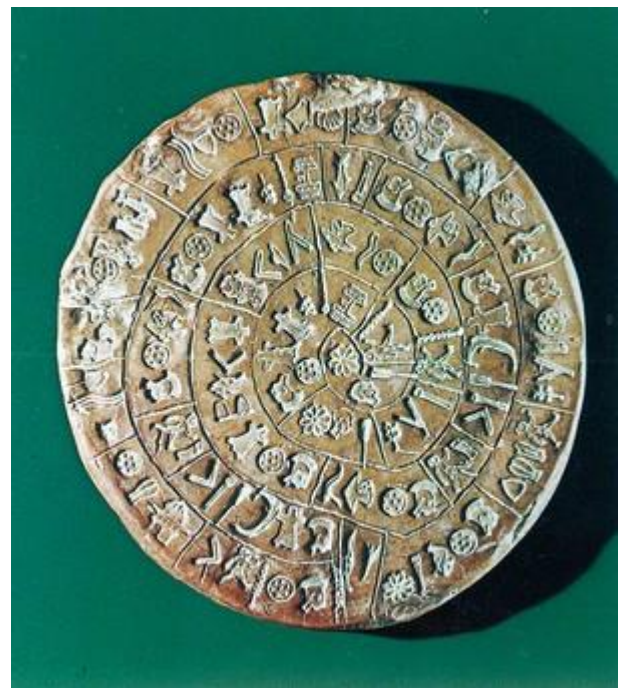
[Η θρησκεία και η γραφή των Μινωιτών](#)

[Η θρησκεία και η γραφή των Μινωιτών | Ο Μινωικός πολιτισμός](#)

- Μαθαίνω παίζοντας

[Η θρησκεία στη μινωική Κρήτη](#)

[Η γραφή στη μινωική Κρήτη](#)

5. [Η τέχνη των Μινωιτών \(σελίδες 127-130\)](#)

Με λίγα λόγια

Οι κάτοικοι της Κρήτης αγαπούσαν τις τέχνες και ασχολήθηκαν με αυτές. Ήταν αγγειοπλάστες, έφτιαχναν σφραγίδες, κατασκεύαζαν υπέροχα κοσμήματα και ζωγράφιζαν θαυμάσια.

Οι Μινωίτες έμποροι χρησιμοποιούσαν τις σφραγίδες σαν υπογραφή όταν έκλειναν μία συμφωνία. Οι σφραγίδες ήταν φτιαγμένες από πολύτιμες πέτρες, που πάνω τους οι τεχνίτες χάραζαν διάφορα σχήματα. Κάθε σφραγίδα ήταν μοναδική. Πολλοί Μινωίτες τις φορούσαν σαν δαχτυλίδια.

Ο Μινωικός πολιτισμός διήρκησε πάνω από 1.500 χρόνια, αλλά η έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας δημιούργησε τεράστια κύματα που έφτασαν μέχρι την Κρήτη και κατέστρεψαν τα πλούσια ανάκτορα.

Από τότε ο Μινωικός πολιτισμός έφτασε στο τέλος του.

- Παρακολουθώ τα βίντεο του μαθήματος

[Η τέχνη των Μινωιτών | Ο Μινωικός πολιτισμός](#)

- Παρουσίαση μαθήματος

[Μινωικός πολιτισμός Η τέχνη των Μινωιτών](#)

- Μαθαίνω παίζοντας

[Η τέχνη των Μινωιτών](#)

Επανάληψη ενότητας

Επανάληψη στο μινωικό πολιτισμό, βασικές ιστορικές γνώσεις.

Ο μινωικός πολιτισμός αναπτύχθηκε στην Κρήτη. Ονομάστηκε μινωικός από τον μυθικό βασιλιά Μίνωα. Περίπου το 2000 π.Χ. κτίζονται τα πρώτα ανάκτορα, στην **Κνωσό**, στη **Φαιστό**, στα **Μάλια** και στη **Ζάκρο**, που καταστρέφονται από σεισμό στα 1700. Χτίζονται νέα, πιο λαμπρά και οι Μινωίτες κυριαρχούν στο Αιγαίο. Το 1450 καταστρέφονται και πάλι από σεισμό. Τότε εμφανίζονται στην Κρήτη οι Μυκηναίοι, οι οποίοι κυριαρχούν στο νησί. Στα 1370 καταστρέφεται ολοκληρωτικά και το πιο σπουδαίο ανάκτορο της Κρήτης, αυτό της Κνωσού.

Με λίγα λόγια ο μινωικός πολιτισμός άκμασε στην Κρήτη από το 2000 ως το 1450 π.Χ.

✓ [Άσκηση για τα μινωικά ανάκτορα](#)

Τα μινωικά ανάκτορα είναι μεγάλα συγκροτήματα κτιρίων, αποτελούνται δηλαδή από πολλές πτέρυγες δωματίων και είναι τα διοικητικά, οικονομικά, θρησκευτικά και καλλιτεχνικά κέντρα της περιοχής στην οποία βρίσκονται. Παρά τις επιμέρους διαφορές όλα τα μινωικά ανάκτορα έχουν τα εξής κοινά χαρακτηριστικά:

Έχουν προσανατολισμό στον άξονα Βορρά-Νότου.

Έχουν μία ορθογώνια κεντρική αυλή. Γύρω της αναπτύσσονται οι πτέρυγες των δωματίων. Ήταν πολυώροφα, είχαν μεγάλες κλίμακες, φωταγωγούς, σύστημα αποχέτευσης και ύδρευσης και αρκετοί χώροι τους έφεραν τοιχογραφίες. Από αυτές αντλούμε πλήθος πληροφοριών για πολλές από τις πτυχές της ζωής των Μινωιτών.

Δεν ήταν οχυρωμένα.

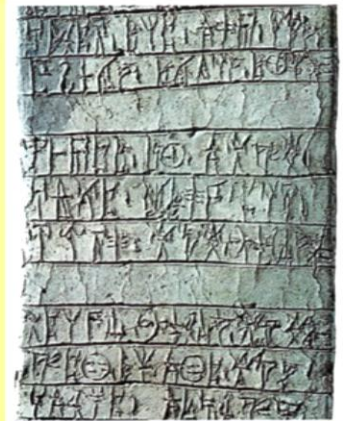
Τα ανάκτορα ήταν η κατοικία του άρχοντα της ευρύτερης περιοχής, όπου συγκεντρωνόταν η παραγωγή και τα εμπορεύματα για να διατεθούν στο εσωτερικό του νησιού ή στο εξωτερικό. Ήταν επίσης κέντρα κατασκευής πολύτιμων αντικειμένων και καλλιτεχνημάτων, καθώς και θρησκευτικά κέντρα, όπου μαζευόταν πλήθος κόσμου με την ευκαιρία διαφόρων τελετών. Στα ανάκτορα δηλαδή ζούσε, κυκλοφορούσε και εργαζόταν μεγάλος αριθμός αξιωματούχων, υπαλλήλων και τεχνιτών.

✓ [Η γραφή στη μινωική Κρήτη](#)

Η ανάπτυξη του εμπορίου και η περίπλοκη διοικητική και κοινωνική οργάνωση οδήγησαν γύρω στο 1700 στη χρήση ενός συστήματος γραφής το οποίο αρχικά έμοιαζε με τα ιερογλυφικά, όπως αποδεικνύει ο δίσκος της Φαιστού. (Δες την αριστερή εικόνα) Λίγο αργότερα άρχισε να χρησιμοποιείται ένα νέο σύστημα γραφής, η Γραμμική Α. (Δες τη δεξιά εικόνα) Η γραφή ήταν συλλαβική, δηλαδή κάθε σημείο αντιστοιχούσε σε μία συλλαβή, και υπήρξε

το πρότυπο για την ανάπτυξη της μυκηναϊκής γραφής. Σημεία αυτής της γραφής έχουν βρεθεί κυρίως επάνω σε αγγεία ή χαραγμένα σε πινακίδες απογραφής εμπορευμάτων. Η γραφή όμως αυτή δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί.

✓ [Η θρησκεία στη μινωική Κρήτη](#)

Οι Μινωίτες πίστευαν, βασικά, σε γυναικείες θεότητες που σχετίζονταν με τη βλάστηση και τη διαδοχή των εποχών, την άνθηση και τον μαρασμό, τον θάνατο και την ανάσταση. Στα χρόνια της ακμής του μινωικού πολιτισμού δεν υπήρχαν στην Κρήτη μεγάλοι ναοί, αλλά μόνο μικρά ιερά στα ανάκτορα ή στα σπίτια. Συχνά η λατρεία πραγματοποιείται και σε σπήλαια, όπως στο Δικταίο Άντρο, όπου οι πιστοί προσέφεραν μικρά ειδώλια που απεικόνιζαν τους ίδιους τους θεούς. Μεγάλη είναι η σημασία του ιερού δέντρου στη μινωική θρησκεία. Το κύριο ιερό δέντρο φαίνεται να είναι η ελιά. Από τα ζώα σημαντικό ρόλο παίζει στη μινωική θρησκεία ο ταύρος. Οι τελετές περιλάμβαναν χορούς και αγώνες, όπως τα ταυροκαθάψια. Το ιερατείο το αποτελούσαν κυρίως γυναίκες, αλλά υπήρχαν και άνδρες ιερείς. Η μόνη πηγή πληροφόρησής μας για τη θρησκεία των Μινωιτών είναι τα έργα τέχνης που έφεραν στο φως οι ανασκαφές.

- ✓ [Μινωικός Πολιτισμός](#)
- ✓ [Μινωικός Πολιτισμός \(2\)](#)
- ✓ [Μινωικός Πολιτισμός](#)